



# *Kap Verde Nytt*

medlemstidning för  
Vänskapsföreningen  
**Amigos de Cabo Verde**  
Nummer 1/ 2023 Årgång 33



**Fest och årsmöte** planeras äga rum i Stockholm den 23 september.

**Äntligen karneval** igen efter tre års pandemiväntan. Den beskrivs med text och bilder.

**I slutspelet av handbolls-VM** i vintras deltog Kap Verde för första gången. De spelade alla sina matcher i Göteborg, vars stora kapverdiska gemenskap bidrog till stämningen.

**Miniblack har haft ännu en julfest**, bekostad av Stjärnhimlens förskola.

**Havskappseglingen Ocean Race** har i år haft São Vicente som etappmål och i samband med detta en internationell konferens om havsmiljön.

**Alicia Borges-Månsson** i vår styrelse har läst upp egna dikter i Mindelo.

**Kap Verde** gör stora satsningar på både klimatprojekt och vattensport.

# Hälsningar från Miniblack

Vi vidarebefordrar hälsningar från Miniblack tillsammans med bilder från årets julfest. Den har, liksom tidigare år, kunnat genomföras tack vare bidrag från tillställningar på Stjärnhimlens förskola.



Vi hälsar våra följeslagare i kampen mot fattigdomen. Vi har nu börjat ett nytt år och har kanske inte tillräckligt med ord för hur vi skall tacka er förening och våra faddrar efter för-tjänst. Vi tackar er på vårt samhälles vägnar. Och då särskilt från barnen i familjer med en mycket komplicerad socioekonomisk situation.

Er hjälp och ert stöd har detta år kunnat användas till att lindra nöden för de otaliga familjer som nu i den ekonomiska krisen befinner sig i en mycket svår situation. Vi kommer aldrig att glömma vad er förening har gjort och fortsätter att göra för vårt samhälle. Ett stort tack!

I april startar vi en engelskspråkig utbildning för de turistguider som redan har fått en fransk språkutbildning. Den kommer under 30 dagar att ledas av en tidigare elev, som fått stöd från faddrar i Sverige och numera är engelsklärare.

I all anspråkslöshet kommer denna utbildning att ha en mycket bra inverkan, inte bara för våra studenter utan också för att uppmärksamma värdet av vårt samarbete. Idag återfinns våra tidigare elever på många viktiga poster i vårt samhälle.

Låt mig också ta tillfället i akt att uttrycka vår tillfredsställelse över förnyelsen av avtalet mellan våra två organisationer. Vi är förvisade om att vi tillsammans kommer att fortsätta med den sociala utmaning som format vårt samarbete och sänder våra uppriktiga och hjärtliga hälsningar.

*Alcides Amarante*

Kommande fest och årsmöte planeras äga rum

**Lördag den 23 september**

Den här gången blir det i Stockholm. Vi arbetar med att hitta en lämplig lokal och diskuterar också samordnade transporter från Göteborg.

Närmare upplysningar kommer i nästa nummer av tidningen och på vår hemsida [www.caboverde.se](http://www.caboverde.se).

# Kap Verde i handbolls-VM

För första gången har Kap Verde deltagit i handbollens VM-slutspel där de spelade i Göteborg inför en entusiastisk publik.

Fotbollen är än så länge den största sporten i Kap Verde, men på senare tid har handbollen blivit alltmer populär. Det finns en inhemsk serie, men många av landets spelare finns i klubbar i Portugal, Luxemburg, Spanien, Frankrike mm.

Landslaget är rankat tvåa i Afrika och fick efter sin finalplats i afrikanska mästerskapet, delta i VM-slutspelet i januari. De spelade alla sina matcher i Göteborg, där de togs hand om av Madelene Almeida, medlem i vår förening. Under turneringen bodde hon tillsammans med spelarna på Scandic hotell nära centralen. - Det var helt underbart, jag saknar dem redan, säger hon.

Även spelarna trivdes här. Efter matchen mot Sverige besökte de Göteborgs kapverdier på en fest och de blev också bjudna till en middag av Kap Verdes konsulat. Men de saknade snön, det var bara gråmulet och kallt.

Laget såg turneringen som en stor framgång. De vann första matchen mot Uruguay och fick tack vare det spela vidare i turneringens mellanrunda. Att de pressade Sverige med sitt spel utan målvakt med en extra utespelare och till sist förlorade med bara sju mål var jättebra.



*Madelene och lagkaptenen Paulo Moreno*

Det finns en hel del tjejer som spelar handboll i Kap Verde, men inget nationellt seriespel. De kommer att få svårt att kvalificera sig till dam-VM som spelas bl.a. i Göteborg sent i höst. Men handbollen går framåt och nästa sommar är en kapverdisk ungdomsgrupp inbjuden till Partille Cup, en av världens största internationella ungdomsturneringar.

- Det var en stor ära att få representera sitt land i VM och där var mycket skratt och värme. Det har varit så god stämning och alla har stöttat varandra, säger Madelene.





## Äntligen karneval

I år blev det åter karneval på São Vicente, den första sedan 2020. Efter tre års pandemiuppehåll kunde den genomföras den 21 februari.

Trots lågkonjunktur och svårigheter att skaffa material blir karnevalen mer och mer sofistikerad. Materialbristen har lett till ökad kreativitet och mycket har producerats lokalt. Ett exempel på detta var lärarnas grupp, som i år hade fantasivärlden som tema. Alla deras kostymer var gjorda med återvinningsbart material som kan ses på bilderna bredvid.

Det var en fantastisk folkfest, färgglad och med mycket glädje och kopplingen av teater till karnevalen blir alltmer markant. Det har alltid varit kreativa spontana grupper, som brukat presentera små pjäser, som normalt syftar till samhällskritik. Men i år hade även stora grupper presenterat sitt inledande tema i form av teater. Ett exempel var gruppen Cruzeiros do Norte, vars inledning leddes av scenregissören João Branco och hade hälsa, kärlek, och pengar som tema.

Många turister var involverade i de stora karnevalgrupperna, speciellt i trummornas rad. Varför inte göra ett besök i Mindelo nästa gång för att uppleva en karneval? Det kan jag starkt rekommendera.

*Alicia Borges Månsson*



Även barnen på Miniblack hade en karneval meddelar Alcides Amarante med en särskild hälsning till barnen på Stjärnhimlens förskola.

## Karnevalens svartmålade Mandingaskrigare



En sevärdhet i Mindelos karneval är de svartmålade Mandingaskrigarna, en vanlig syn under hela karnevalen. Den sista dagen som kallas karnevalsbegravningen är tillägnad dem - ett tillfälle att hedra sina svarta förfäder och sörja slutet på festivalen.

Smorda helt i olja och tjära, med sisalkjolar och spjut, är dessa Mandingaskrigare en syn att se. Alla följer dem från stadsdelen Ribeira Bote när de bär två svarta kistor med några i publiken som bär liknande kläder. Paraden varar hela dagen och kulminerar i solnedgången med begravning av kistorna i havet.

Antonio Tavares på Mindelos kulturcentrum, är expert på historien om Mandingas.

- Vi är ett folk som blivit avskurna från våra afrikanska rötter och lider av en identitetskris. Mandingas tillåter ungdomar i São Vicente att återta och hylla vårt afrikanska arv.

En tänkbar förklaring Mandingas utstyrsel är att de inspirerats av den moçambikanske kungen, *Gungunhana* som i sent 1800-tal passerade Mindelo på väg till exil på Azorerna. En annan är att en grupp människor från den faktiska Mandinga-stammen i Västafrika i mitten av 1900-talet passerade genom Mindelo, till en självständighetsfestival i Portugal.

Oavsett vilken historia som är sann, upprepar Antonio Tavares, är seden att klä sig som Mandingas en handling av vördnad, stolthet och hyllning till en del av deras identitet som har förlorats.

*Från okayafrica.com*

## Satsning på Sal

Regeringen vill göra Sal till en destination för vatten- och strandsporter under hela året.

- Vi planerar stora investeringar för att utveckla ön Sal till en destination för vatten- och strandsporter, sade idrottsministern Carlos Monteiro i mars vid invigningen av världscuptävlingarna i Wingfoil, en av de nyaste vattensporterna.

- Regeringen kommer inte att kunna ta över alla sportevenemang i landet, så det är viktigt att även mobilisera privata resurser. Vi tecknar snart ett programavtal med Sals kommun för att skapa en internationell arena för olika strandsporter.

- Sal är den ö som är mest lämpad för detta, noterade han, men målet är att undersöka möjligheten att göra satsningar även i Boa Vista, Santiago, São Vicente och Santo Antão. Att visa landets förmåga att organisera internationella evenemang av hög kvalitet är grundläggande för omvärldens bild av vårt land.



## Miljösatningar i Kap Verde

Ett klimathandlingsprogram för Kap Verde lanserades nyligen av jordbruks- och miljöministern *Gilberto Silva*. Det gör det möjligt för Kap Verde att uppfylla sina miljömål och bidra till minskade utsläpp av växthusgaser och identifiera de viktigaste åtgärderna för att anpassa landet till klimatförändringarnas effekter.

- Dessa är två viktiga verktyg för alla länder som undertecknat Parisavtalet och FN:s ramkonvention om klimatförändringar, förklarade ministern.

Programmets budget är drygt 1,1 miljoner escudos och finansieras i samarbete med Luxemburg.

Det statliga bränslebolaget Enacol invigde nyligen i Praia Kap Verdes första laddstation för elfordon, ett led i anpassningen till landets energiövergångsprogram. Enligt bolagets generaldirektör *Luís Flores* följer företaget därmed marknaden och presenterar miljömässigt hållbara lösningar.

- Eftersom det finns en statlig vilja att sträva mot elfordon är det logiskt att gå vidare även vid våra andra stationer. Vi började i Praia men är beredda att gå vidare på t.ex. São Vicente, Sal och Boa Vista, säger han. Redan idag är elfordon konkurrenskraftiga, speciellt när elproduktionen, som här, sker från solpaneler.

Regeringen medverkar nu i att utveckla en infrastruktur för laddning för att förmå fordonsanvändare att köpa elfordon. I slutet av 2022 hade landet cirka 150 elfordon på fyra öar i landet, nämligen Santiago, São Vicente, Sal och Boa Vista.

## Poesikväll i Mindelo

I samband med den internationella kvinnodagen 8 mars, den kapverdiska kvinnodagen 27 mars och Världspoesidagen 21 mars gjorde föreningens styrelsemedlem *Alicia Borges Månsson* den 10 mars ett framträdande på det lilla kulturcaféet *Bombu Mininu* i Mindelo. Hon läste upp både egna dikter och dikter ur den diktsamling, som hon själv medverkar i.

*Amdjer na pena* var titeln för denna fantastiska stund av reflexioner kring kvinnors situation idag, generellt och på Cabo Verde i synnerhet.

Uppläsningen följdes av intressanta diskussioner som gav olika perspektiv från deltagarna, både kvinnor och män. Urvalet av dikterna följde tre teman, nämligen flöde, utveckling och kärlek. *Pena* står bland annat för lätt, frihet, skrivande.



Diktsamlingen, som har namnet *Mulheres e seus destinos*, lanserades 8 mars 2023. Den ingår i ett socialt projekt vars pengar i år går till *Associação Sima Júlia* (Santiago) och *Associação para o Desenvolvimento Integrado de Chã das Furnas* (S. Antão).

Kontakta oss och anmäl ditt intresse om du vill bidra genom att köpa antologin prosa eller antologin poesi, eller varför inte båda.

*Alicia Borges Månsson*

## Mindelo värd för Ocean Race



**Kap Verde var under januari för första gången ett etappmål i Ocean Race, världens mest omskrivna segeltävling.**

Ocean Race startade första gången 1973. och fram till i år seglade man förbi landet på vägen söderut längs atlantkusten.

Besättningarna tävlar från och med detta året i två klasser. I den tuffaste seglar fem båtar jorden runt i sju etapper innan man i juni når slutmålet i Genua. I den andra tävlar sex båtar i tre etapper inom Europa fram till Genua.

Efter fem dagar i Mindelo fortsatte tävlingen på väg till nästa etappmål, Kapstaden. Slutmålet kommer man att nå i juni

**Under stoppet var Kap Verde** också värd för The Ocean Race Summit, en konferens som fokuserar på lokala och internationella hållbarhetsfrågor. Den öppnades av FN:s generalsekretär *António Guterres*:

*-Vi samlas för att fira modet hos kvinnor och män som seglar sex månader runt världen. Det är inspirerande att veta att varje båt bär utrustning, som samlar in vetenskapliga data för att säkerställa ett friskt hav för framtiden. Att avsluta nödläget i haven är ett lopp vi måste vinna, ett lopp vi gemensamt kan vinna.*

De inhemska och internationella deltagarna diskuterade havsrättigheter, marina skyddade områden och hållbar finansiering.

De tog även upp lärdomar för att kunna hantera klimatkrisen med fokus på lokala och internationella hållbarhetsfrågor. Ett exempel var Blue-X, en regional och internationell plattform för handel med hållbara och inkluderande finansiella instrument i syfte att betjäna Kap Verdes lokala marknad, den afrikanska regionen och världen.

**När tävlingen sammanfattades** i Kap Verdes parlament konstaterades att stoppet i Mindelo kraftigt påverkat landets ekonomi. Över 40 000 personer besökte tävlingsområdet och alla hotell och restauranger var fullsatta.

Mer än 70 miljoner escudos (ca 7 miljoner kronor) omsattes under besöket. Kap Verdes regering hade betalt 1,3 miljoner escudos för att bli regattans etappmål och Enapor, som förvaltar Kap Verdes hamnar, investerade 80 miljoner i bl.a. en logistikterminal. Samtidigt bidrog Världsbanken med 800 miljoner escudos till arrangementet i avsikt att stärka Kap Verdes roll i Atlantområdet.



*Båtar från havskappseglingen Ocean Race utanför Mindelos hamn.*

# Pasteis de nata

Ett traditionellt bakverk, som säkert alla som fikat i Portugal eller Kap Verde har kommit i kontakt med.

3 st frysta smördegsplattor à 85 g  
1½ dl vispgrädde, 1½ dl standardmjölk  
1 kanelstång  
Skalet av halv citron  
4 äggulor  
1½ dl strösocker  
2 msk majsstärkelse

Tina smördegsplattorna under plastfolie så de inte torkar på ytan. Värm ugnen till 220°. Häll grädde och mjölk i en kastrull. Lägg i kanelstången. Skala citronen med en potatis-skalare utan att det vita kommer med och lägg i kastrullen. Koka upp, ställ åt sidan med lock och låt dra ca 10 min.

Vispa äggulor, socker och majsstärkelse i en bunke med elvisp. Sila av gräddmjölken och håll ner i äggvispet under vispning. Häll tillbaka i kastrullen och värm under vispning tills det tjocknar och temperaturen är 83°. Häll över i en skål och låt svalna lite.

Smörj en muffinsplåt för 12 muffins med smör. Rulla ihop smördegsplattorna från kortsidan. Dela varje rulle i 4 bitar. Tryck till varje bit från snittsidan till en rund degplatta och tryck ut i muffinsformarna.

Fyll formarna till 3/4 med fyllningen och grädda mitt i ugnen ca 12 min.

Ta kakorna ur formen med hjälp av en liten kniv och låt svalna på galler.

Vänskapsföreningen

## Amigos de Cabo Verde

[www.caboverde.se](http://www.caboverde.se)

<https://www.facebook.com/groups/AmigosdeCaboVerde/>

### Ordförande:

Leontina Barreto, Broddgatan 3  
169 69 Solna, tel 070-260 87 57

### Redaktör, kassör:

Claes-Göran Ahrén, tel 070-321 09 20

### Övrig styrelse:

Sylvia Hermansson, fadderprojekt  
Luis Santos, projektfond  
Per Rathsman  
Alicia Borges-Månsson  
Maria Santos Vogt  
Birgitta Quick  
Iolanda Santos Tavares Silva

### Medlemsavgift:

200:- kr, familj 300:-

### Plusgiro:

92 12 38-2

### Swish:

123 582 02 12

(QR-koden bredvid)



### Konto för fasta överföringar:

Clearing 9960, konto 3409212382

